

Štampa vsak teden
in vsa s področje
in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
in vsa leta 4.—
in vsa leta 2.—
in štiri leta 1.—

Karolina se pošilja
gospodstvu v tiskar
in Cirila, karolice
in vsa leta 5. Leto se
pošilja do odgovora.

Študentski katalog
in vsa leta do
in vsa leta do
in vsa leta do

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemski listi dob
in v tiskar in po
gospodu Novak in
velikem trgu po 10 h.

Kotopis se ne
dajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrednote
in se natisne enkrat
po 15 h, dvakrat 25 h
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 28.

V Mariboru, dne 14. julija 1904.

Tečaj XXXVIII.

Naše narodne razmere.

Ljutomer, julija 1904.

Zadnji žalostni dogodki po Slovenskem so pokazali, da se premalo zavedamo jugoslovanske vzajemnosti, katero gojiti je dolžnost vsakega zavednega Slovenca, ker Slovenci bomo svobodni le, ako bomo enakih misli vsi Jugoslovani. Ker pa tega ne dosežemo, dokler smo podlaga tujčevi peti in dokler obstoje med nami nemški otoki, stremiti nam je potem, kako zatreti to vjedajo. Ako se ozremo na Kranjsko, vidimo, da se je to delo Kranjcem, ki so imeli ravno tako, ko imamo mi še sedaj, polno nemških otokov, in ki so od nas bolj agilni, posrečilo razmeroma v kratki dobi. Gotovo je, da za nas Slovence ni častno, da so tu razmere tako žalostne.

V ljutomerskem okraju biva 97 odstotkov Slovencev in le 3 odstotki Nemcev in nemčurjev. Uradnikov je tu v Ljutomeru 15 nemško-nacionalcev in en sam Slovenec. V ljutomerskem trgu vladajo Nemci ne po krivdi nemško-nacionalnih uradnikov — ker ti vsi volijo v III. razredu in ta je še v slovenskih rokah, ampak po krivdi okoljskih kmetov, ki so nezavedni ter podpirajo nemško trgovino in s tem množijo nemški kapital, kateri potem pri volitvah zmaga, krivi pa so tudi slovenski voditelji, da ne osnujejo slovenske hranilnice; a o tem kasneje. Da vladajo v tem okraju Nemci, katerih je le tri odstotke, spričuje žalostno dejstvo o naši izdelavnosti in o čilosti Nemcev. Poglejmo si torej zaslepljenost našega ljudstva v delovanju naših narodnih nasprotnikov in videli

bodemo, koliko nerazsodnosti vlada med našim ljudstvom. Neka Nemka je videla nekoč, kako malo ljudstva zahaja v njeno prodajalno, medtem ko vidi čisto nositi v slovenskih prodajalnah kupljeno blago po ulici mimo hiše. Nekega dne, ko vidi zopet več takih mimoidočih ljudi, jame govoriti svojim uslužbencem tako-le: »Kaj počnem z vami, ko nimate vsi skupaj nič dela, zastoj vam dajem hrano in plačo. Odpustila vas bom vse. Pa poskusimo še neksaj. Pojdite na ulico in recite ljudem, da imamo mi takega blaga cele vagone in ga zato lahko dajemo veliko ceneje kakor drugi«. Zares, usuli so se trgovski uslužbenci za mimoidočimi in jih nagovarjali tako-le: Oče, kaj ste pa lepega kupili? Koliko pa ste dali za to blago? A toliko! To ste pač za toliko predrago plačali. Pri nas imamo takega blaga cele vagone in zato lahko prodajamo veliko ceneje. Seveda je trgovski uslužbenec možu, ki si je za sedaj že nakupil, česar je rabil, lahko tako govoril, ker ni se mu bilo bati, da se bo mož šel prepričati, koliko je resnice na tem besedičenju. A mož je bil prepričan, da je bil v slovenski prodajalni opeharjen in pridno je zahajal odslej v nemško prodajalno. Dotična prodajalna pridobila si je na ta način mnogo odjemalcev. Pred kakimi 50 leti se je priselil v ta okraj Nemec rodom Kočevar, ki je po preteku kakih 40 let zapustil čistega premoženja nad 200 000 gld. Kje dobimo na Spodnjem Štajerju trgovca, ki bi si pri kupčiji pridobil toliko premoženja? Pa kako? Slovenec ne zaupa Slovincu! Milo je gledati naše kmetijske amaconke, kako one urno te-

kajo v prodajalne nemških samcev. Mar ve mislite, da se bode on zagledal v katero vas Slovenk? Ako on ne mara za slovenski narod, koliko manj so mu mar slovenska dekleta.

(Konec sledi.)

Shod pri Veliki Nedelji.

V nedeljo, dne 3. t. m. se je vršilo pri Veliki Nedelji zborovanje političnega društva »Sloge« iz Ormoža. — Množica iz celega ormoškega okraja došlih volilcev je komaj našla prostora na obširnem prostoru tik gostilne g. Miklina in živo zanimanje iste za posamezne predmete dnevnega reda in navdušenost, ki je vedno in vedno vzkipevala med govori, nam ni dala verjeti, da se nahajamo na tleh, kjer gospoduje nemčurstvo. Zaman smo pričakovali, da se bo pokazal kje kak prijatelj »gufne krota«, nihče izmed njih si ni upal priti v družbo mož postenjakov, da bi slišal tam od njih svojo obzodb.

Že prvi govornik, dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj, je v svojih uvodnih besedah kritikal razširjenost neodkritosrčnega »Štajerca«, ki piše, kmet naj voli kmeta. Tudi nas bi to načelo veselilo, vendar se to ne da vsikdar izvesti. Vsak ve, da če kmet ni na svojem posestvu, gre isto rako o pot. Ni vedno mogoče najti za kmetijo vnetega zavednega kmeta, ki bi bil pripravljen lotiti se na škodo svojega gospodarstva truda polnega javnega dela. Zakaj se vendar ti neodkritosrčni »Štajercijanci« zvolili v Ptuju le nemško doktorje in grajske? Ali bodo ti skrbeli

Listek.

Junaška smrt.

Slika iz rusko-japonske vojske.

Ruski častnik N. Kravčenko popisuje morski boj, v katerem je žalostno umrl admiral Makarov, tako-le:

Bilo je po noči dne 13. aprila. V majhnem stanu pri bateriji kapitana R. Zajca na Zlati gori se nas je zbralo pet mož, da opazujemo pričakovani napad japonskih branderjev. Bila je tu le ena miza, na kateri je gorela luč, stalo nekaj mrzlih jedi in steklenice s čajem. Vsi smo bili precej izmučeni, in razgovor je potekal le prisiljeno. Za majhnimi, slabo prisionjenimi durmi zvižgal je mrzel veter, ki je včasih s silo zapiskal skozi špranje.

»Pojdimo gledat na morje, da v luči projektorjev vidimo, kako je zunaj«, je predlagal nekdo. A drugi so bili proti temu predlogu.

»Mrz je, gospodje«, je rekel poveljnik baterije, »in veter je tak, da skoro noge izpodnaša. Jaz sem bil ravno zgoraj na utrdbi, in kmalu bi me bil veter vrgel z lestvice. Ne kaže iti vun. Veter pa rjove. Čemu bi hod li vun? V takem viharju ne pride no-

ben brander, verjamite mi! Pijte čaja, gospodje!«

In poveljnik nam je prilival iz samovarja.

»Da«, pristavi inženir. »Zdaj je še do- bri ladji težko voziti, kaj šele branderjem, o katerih trdijo, da imajo po troje skup zvezane!«

Ostali smo. Bila je že četrta noč brez spanja, in to smo čutili vsi. Oči so nam kar skup lezle. Položil sem si potno odejo pod glavo in zadremal.

Kar se z ropotom odpro vrata. Vstopil je v sobo vojak, pozdravil vojaško in skoro zavpil:

»Vaše blagorodje, izvolite dovoliti: Z morja se slišijo strelji!«

»Kje?« ga mirno vpraša poveljnik. Videlo se mu je, da je že navajen takih poročil.

»Tega ne vem«, odvrne vojak. »Najbrže prihaja glas od Liačesana sem.«

Hitro smo se odeli in šli vun. Veter je godel in piskal, vre nebo je bilo zastrto z oblaki. Bilo je temno, mrzlo in vlažno. Tu in tam so se videle nepremakljive sence ruskih straž. Šli smo skozi vrste betoniranih kazemat in iz njih štrlelih ogromnih molčečih topov. Zlezli smo na utrdbo in se ustavili pri daljnomeru, kateri določuje, kako

daleč proč so sovražne ladje, kadar se prikažejo na morju.

Tu je že stalo nekaj vojakov, zavitih v dolge plašče.

»Ali že dolgo streljajo? Ali se kaj vidi?«

»Nič se ne vidi.«

»Kolikokrat so ustrelili?«

»Sedemkrat, vaše blagorodje.«

Začeli smo pazno gledati v daljavo in naše oči so sledile svetlobnim trakom, ki so hiteli po morski površini iz naših projektorjev. Z vsa napetostjo smo iskali dragih tovarišev, kateri so šli to noč na morje na osmih torpedovkah.

Kje so? Kaj je z njimi? Oni plovejo brez luči, stražijo morje v popolni temi in le šepetaje si pravijo poveljnikove ukaze. Srce nam je bilo nemirno in oči so nam skoro stopale izpod obrvi, tako napeto smo gledali. Teško nam je bilo zaradi njih in smilili so se nam, ko smo se spomnili, kako so urno vsi hiteli v pristan in na krov, ko jih je signalni strel admirala Makarova poklical na ladje. Kar izkušali so se, kdo bo prej na svojem mestu, in zdaj so tam pripravljeni, da se žrtvujejo za domovino!

A kakor smo gledali, kakor smo poslušali — zapazili nismo ničesar. Niti enega človeškega glasu nikjer!